

національних інтересів у міжнародно-правовій системі, а й залученню країни до економічного та військово-політичного простору як повноправного суб'єкта.

СПІВРОБІТНИЦТВО ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА НАТО

*Пилипишина Ірина Ігорівна,
здобувач вищої освіти Донецького національного
університету імені Василя Стуса*

Україна закріпила в Конституції стратегічний курс на членство в Європейському союзі (ЄС) й НАТО. Одним з важливих напрямків діяльності ЄС є політика безпеки і оборони. Згідно з Амстердамським договором, Західноєвропейський Союз (ЗЄС) став невіддільною частиною розвитку ЄС, а припинивши своє існування, передав функції ЄС. Саме тому питання співпраці ЗЄС та НАТО є важливим сьогодні в аспекті усвідомлення значення діяльності й впливу політики безпеки ЄС.

Метою даної роботи є дослідження співробітництва між Західноєвропейським союзом та НАТО.

Європейський союз і Організація Північноатлантичного договору на сьогодні є головними організаціями в сфері європейської безпеки, ефективність якої багато в чому визначається балансом відносин цих двох організацій.¹⁰⁵

ЗЄС бере свій початок від Брюссельського договору 1948 року про співпрацю в економічній, соціальній і культурній галузях та колективну самооборону, який підписали Бельгія, Великобританія, Люксембург, Нідерланди та Франція.

З підписанням Північноатлантичного договору в 1949 році відповідальність за військові справи Організації Брюссельського договору, або Західного Союзу, перейшла до Північноатлантичного альянсу. Проте, за

¹⁰⁵ Мельянцов Д. Отношения Европейского Союза и НАТО в 1990-2000-е гг. *Журнал международного права и международных отношений*. 2007. №3. С. 46-50.

Парижкими домовленостями 1954 року, ФРН й Італія приєднались до Брюссельського договору і організацію перейменували у Західноєвропейський Союз. Довгий час він, фактично, не вів самостійно свою діяльність, оскільки всі країни-члени були учасниками НАТО, а тому обговорення проблем безпеки в Асамблеї ЗЄС здійснювались в контексті політики, що проводилася у цій сфері НАТО.¹⁰⁶

У 1984 році діяльності Західноєвропейського Союзу було надано нового імпульсу з метою розвитку «власне європейської системи спільної оборони» на основі співпраці його членів у галузі безпеки і зміцнення європейської опори Північноатлантичного альянсу.¹⁰⁷

Після розпаду СРСР (на початку 90-х рр.) та завершення, відповідно, біполярного протистояння, набуло актуальності питання, що стосувалося посилення ролі європейських держав і організацій у забезпеченні безпеки в Європі.

Важливим моментом стало підписання Маастрихтського договору, що включав положення про розвиток спільної зовнішньої політики і політики безпеки, яка повинна з часом привести до розвитку загальної оборонної політики, а згодом і до спільної оборони ЄС.

Ініціатива розвитку оборонних спроможностей ЄС через ЗЄС отримала подальший розвиток в Амстердамському договорі 1997 року, в який, зокрема, були включені «Петерсберзькі завдання», а саме гуманітарні, рятувальні та миротворчі місії, завдання кризового врегулювання, що включають примус до миру.¹⁰⁸

Разом з тим, на саміті НАТО в Брюсселі в 1994 р. було прийнято рішення розвинути в рамках НАТО Європейську складову безпеки і оборони. Це рішення призвело до ухвалення ряду угод (Берлінські угоди) щодо підтримки

¹⁰⁶ Лобанов Р.О. Динамика взаимоотношений Западнооевропейского союза и НАТО по вопросам военно-политической безопасности Европы в 1954-2002 гг. *Вестник МГГУ им. М.А. Шолохова*. 2012. №4. С. 74-85.

¹⁰⁷ Мітряєва С.І. Європейська безпека і Україна: навч. посіб. Ужгород, 2008. 222 с.

¹⁰⁸ Труш О.О., Нікіпелова Є.М. Історико-правові засади європейської політики безпеки і оборони. *Теорія та практика державного управління*. 2016. №3. С. 30-37.

НАТО військових операцій, які здійснюються ЗЄС. Зазначені угоди включали наступне:

- сприяння НАТО в процедурах оборонного планування;
- введення процедур щодо визначення сил, засобів і ресурсів НАТО, які могли б бути використані ЗЄС за згодою Північноатлантичної ради НАТО;
- створення багатонаціональних механізмів командування в рамках НАТО для підготовки, підтримки, проведення операції та управління нею під політичним контролем і стратегічним управлінням ЗЄС;
- делегування заступнику Верховного головнокомандувача Об'єднаних збройних сил НАТО в Європі особливих функцій щодо формувань, які підлягають передачі в розпорядження ЗЄС, як в звичайний час, так і при операціях під проводом ЗЄС;
- розробку механізмів консультацій та обміну інформацією для забезпечення координації операцій ЗЄС, що проводяться за підтримки НАТО;
- підготовку військових планів та навчань для типових операцій ЗЄС.¹⁰⁹

Фактично, наведені положення означали, що в разі виникнення кризи, в яку ЗЄС вирішить втрутитися (а Альянс, відповідно, утриматись), він матиме змогу звернутися до Альянсу за допомогою у ресурсах та потужностях, з можливим використанням штабів багатонаціональних об'єднаних оперативно-тактичних сил, для того, аби здійснити операцію під власним політичним контролем і стратегічним управлінням.

Починаючи з 1992 р. Західноєвропейський Союз досяг певних успіхів у формуванні інституційної структури та воєнного потенціалу. Це відбулося, перш за все, завдяки включенню ЗЄС в процес європейської інтеграції, проте потенціал повністю так і не був розкритий через обмеженість його самостійної воєнно-політичної ролі і вже у 2011 році він припинив своє існування.

Співробітництво ЗЄС та НАТО відіграло важливу роль у створенні і формуванні відносин, що стосуються політики безпеки. На сьогодні, успішно

¹⁰⁹ Мельянцов Д. Отношения Европейского Союза и НАТО в 1990-2000-е гг. *Журнал международного права и международных отношений*. 2007. №3. С. 46-50.

функціонує така система колективної оборони, яка може забезпечувати безпеку для великої кількості країн.

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КУРСАНТІВ ЯК СКЛАДОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВІЙСЬКОВИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

*Супрунчук Юлія Олександрівна,
викладач кафедри іноземних мов Житомирського
військового інституту імені С. П. Корольова*

У процесі реформування Збройних Сил України у напрямку наближення до стандартів держав-членів НАТО, поглиблення міжнародного військового співробітництва, що передбачає практичну взаємодію з різними родами військ Альянсу виникла потреба в покращенні якості підготовки висококваліфікованих військових спеціалістів, які на належному рівні володіють як рідною, так і іноземною мовами. Високий рівень мовленнєвої компетентності потрібен їм як при виконанні спільних з НАТО завдань забезпечення колективної безпеки, так і вирішенні різних завдань в інтересах національної безпеки і оборони України. Саме тому набуває важливого значення питання щодо формування мовленнєвої компетентності курсантів в аспекті їх професійної підготовки.

Вища освіта скерована на формування фахової культури, важливими складовими якої, безумовно, є мовленнєва компетентність та комунікативна досконалість. Здобуття вищої освіти передбачає необхідність опанування поняттєвою сферою обраної спеціальності, вербально представленою засобами національної термінології (системою термінів у двох взаємопов'язаних сферах її існування: фіксації та функціонування) і діловою фразеологією професійного спілкування у її парадигматичних й синтагматичних зв'язках. Таким чином, два функційні стилі літературної мови - науковий та офіційно-діловий - у їх